

NEDERLANDERS WINNEN ONDANKS HOGE
KWALITEIT GEEN PRIJZEN

VERHIT WERELDFILMFEEST UNICA 95 IN BOURGES

Het was niet alleen de intense zonnewarmte die de circa 400 bezoekers van UNICA 95 in Bourges, een prachtig stadje op 275 kilometer ten zuiden van Parijs, het klamme zweet op het lichaam bezorgde. Het waren ook de soms fantastisch goede en dan weer plotseling slechte films uit de gehele wereld, plus enkele met behulp van professionals geproduceerde amateurfilms, die voor temperatuurverhogingen zorgden.

De jury deed soms de meest vreemdsoortige uitspraken. Maar zo gaat dat nu eenmaal op een festival waar zo'n dertig landen en daarmee dertig culturen elkaar ontmoeten. Spanning, sensatie en emoties maar bovenal kwaliteitsvoer voerden de boventoon op dit voor niet-commerciële filmers bedoelde festival. Als er een festival bestaat dat kwaliteitsbevorderend, educatief en vernieuwend werkt, is dat het jaarlijkse UNICA-festival, waar het ook ter wereld wordt gehouden. Na de filmhappening, die van 18 tot en met 27 augustus werd gehouden, is het moeilijk een keuze te maken uit de highlights. Toch zal er een keuze gemaakt moeten worden.

HONDERD JAAR CINEMA

Onder leiding van de president van het organisatiecomité, Pierre Perrier, was er zeer hard gewerkt om alles perfect te regelen. Voor verreweg het grootste deel is dat uitstekend gelukt. Enkele bezoekers mompelden wel eens zoiets als "met de Franse slag" maar dat valt te vergelijken met de alom gepre-

zen 'schone Hollandse stoepjes', net als vele andere stereotypingen, ook niet altijd waar. Tijdens de openingsceremonie waren werkelijk alle ingrediënten aanwezig om een heerlijk gerecht te maken. De hand van de meester werd soms echter wel wat gemist.

Evenals het gehele festival stond de opening in het teken van 100 jaar film, waarbij de Fransen natuurlijk de gebroeders Lumière als hun grootste troef uitspeelden. Wat te denken van een compilatie van de eerste films van deze gebroeders, live begeleid door een pianist? Jammer dan weer dat de compilatie, in samenhang met de hoge temperatuur in het Palais de Congrès, te lang duurde. De vele toespraken werden meesterlijk herhaald in meerdere talen door het talenwonder Jean Claude Lesonje, lid van het UNICA-comité. Maar ook de toespraken waren te lang. Aanelkaarprater Gérard Vivarel interviewde een tweede, zeer beroemde pianist en componist van filmmuziek, Claude Bolling, maar vergat in zijn enthousiasme de vertaler, zodat de helft van het publiek niet begreep waar

het nu allemaal over ging. Wat iedereen wel verstond, was de taal van de piano. Muziek uit o.a. The Sting en het prachtige "Laura" werden subliem vertolkt. Max Hänsli, voorzitter van het UNICA-comité, opende daarna het festival met een welgemeend, "Vive La France .... Vive l'UNICA"!

CULTUURVERSCHILLEN

De echte volhouders trotseerden de moordende temperatuur in de zaal en zagen 145 films over het doek gaan. Wat het meest opviel, was het verschil van cultuur en daarmee het verschil in aanpak door de auteurs. De temperamentvolle Italianen, de koele Zweden, de praatgrage Fransen, de zwijgende Oezbekistani, de nuchtere Hollanders... Wat een opgave voor de uit professionals en gerenommeerde amateurfilmers samengestelde jury om de allerbeste films uit te kiezen. Konden de bezoekers nog eens vluchten uit de warme oven, de jury bleef op post met rode konen en bezwete koppen. "Hulde", riep een van de Nederlandse aanwezigen richting jurytafel en ver-

Buiten in het park was er voldoende afkoeling bij de Franse versie van De Bedriegertjes.

ruilde de filmhel voor de foyerhemel waarin deze keer zelfs bier te koop was.

DISCUSSIES

In de wandelgangen waren de 'oh's' en 'ah's' niet van de lucht. Ook hier verhitte discussies over het gebodene. Vond de een het programma van Oostenrijk helemaal te gek, de ander vond het tegenvallen en weer een ander vond het allemaal te bloederig. Op zo'n moment dringt het tot je door dat je met heel veel verschillende soorten kij-

nele film gemaakt dat de gehele zaal verlangend uitkeek naar de aftiteling om te zien welke omroep, filmacademie of TV-station, aan deze (zognaamde) amateurproductie had meegewerkt. Na het laatste shot werd de projectorlens door een van de Italianen met de hand afgedekt. Verboden gebied dus. "Diskwalificatie", hoorden wij in alle talen mompelen. Later in de week kregen wij toch de aftiteling te zien en alles leek nogal mee te vallen. Enigszins aarzelend hoorden wij "Hulde, voor het snelle aanmaken van een nieuwe aftiteling". De film kreeg uiteindelijk goud van de jury.

UITSTAPJES

Het is prettig en praktisch voor iedereen de filmmarathon te onderbreken met een uitstapje. De deelnemers hadden het niet beter kunnen treffen. Met 6 bussen werd de reis naar Poitiers aanvaard om het park Futuroscope te bezoeken. Dit in 1987 geopende park heeft 18 attracties die gezamenlijk de spectaculairste filmtechnieken laten zien. Zo wordt in *Le Solido* een driedimensionale film vertoond. In *Le 360°* wordt de kijker op 9 schermen meegenomen met de Tour de France. Voor, achter en opzij rijden wielrenners, motoren en volgwagens en met duizelingwekkende vaart dalen we van een alp en arriveren we in Parijs.

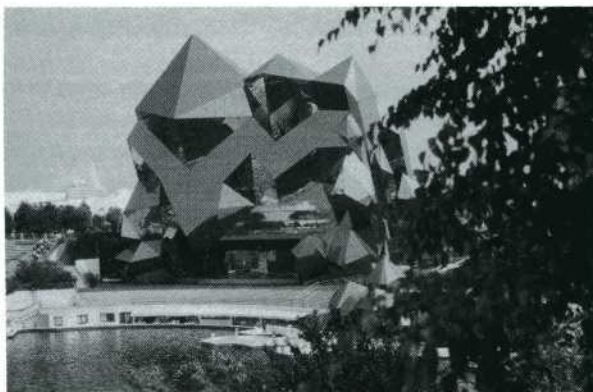
In *Le Tapis Magique* zien we de geboorte en een vlucht van een vlinder van Mexico naar New York op twee schermen van elk 700m². Eén van de schermen is door een glazen vloer onder ons zichtbaar. Met duizelingwekkende snelheid suizen we daarna met honderden tegelijk in een achtbaan door mijnschachten, waarbij wij vallend gesteente en ontploffingen achter ons laten. De gesynchroniseerd bewegende zitbanken maken het zo echt dat we met het zweet op het hele lichaam na zeven minuten weer buiten staan.

Eigenlijk moet je er twee dagen doorbrengen wil je met alle attracties kennismaken. Iets voor het jaarlijks uitstapje met de filmclub? Volgens goed Frans gebruik ontbraken ook de koffie, de lunch en het diner niet. Ver na het middernachtelijk uur konden we eindelijk uitrusten in hotel of camping. In de loop van de week werd nog een uitstapje van een halve dag gemaakt naar het mooie plaatsje Sancerre. Uiteraard werden er wijnen geproefd en een feestelijk diner in een grot besloot ook deze geslaagde trip.

NEDERLANDSE FILMS

Geen van de Nederlandse inzendingen behaalden deze keer een prijs. Toch waren het goede films: *Doodgewoon*, van M. van der Velden, P. van Erven en J. Broeren; *Power Funk Groep Yam*, van Ton Kellner; *Suachia*, van Floris Wolvetang; *Martha*, van Piet van Eerden en Cor van der Plaat; en *Ogen van een Bronzen Beeld*, van Marianne Narold. Zonder de jury af te willen vallen, moet toch worden gezegd dat de mening van de zaal wel heel dikwijls afweek van haar mening. Schitterende films als b.v. *Requiem uit Spanje* en *Berliner Tango uit Polen* kwamen ook niet in het stuk voor en het door de Nederlanders zo hoog gewaardeerde Oostenrijks programma werd ook naar 'af' verwezen.

Films die wij heel mooi vonden, werden verwezen naar de televisie. Naar onze maatstaven een compliment, naar Argentijnse en Hongaarse maatstaven een afwijzing. In die landen worden immers alleen maar mooie films vertoond terwijl maatschappijkritische films geen schijn van kans krijgen. Het is interessant te constateren dat de stijl van filmmaken en beoordelen zo afwijkt van onze Nederlandse maatstaven. Als er weer zo'n van je eigen idee afwijkende beoordeling gegeven wordt, ben je in eerste instan-

In Le Kinéma suizen we met duizelingwekkende snelheid in een achtbaan door mijnschachten. De gesynchroniseerd bewegende zitbanken maken het zo echt dat we met het zweet op het hele lichaam na zeven minuten weer buiten staan.

kers aanwezig bent. Daar zijn de filmmakers, de jeugd, de belangstellenden, de al jaren naar de UNICA gaanden, de consumenten, de profi's, de jury, de subjectieve partners van de filmmakers, de organisatoren en nog veel meer tot het mensenras behorenden. Om het hen allen naar de zin te maken, is onmogelijk. Dat bleek ook uit de dagelijks georganiseerde discussies met het publiek. Heerlijk om te luisteren naar de Babylonische spraakverwarring waarmee alleen Jean Claude, de alle talen sprekende tolk, nog uit de voeten kon en alles haarfijn vertaalde. Opnieuw "Hulde" door dezelfde Hollander.

VERBODEN GEBIED

Zoals het een zichzelf respecterend filmfestival betaamt, was ook in Bourges dagelijks wel een "rel". De Italianen hadden een dermate professio-

tie geneigd om de jury te betichten van ondeskundigheid. Daarna flitst het razendsnel door je heen om voortaan in te haken op de door hen gestelde criteria. Tenslotte echter besluit je goede nota te nemen van hun beoordelingen en op een rustig moment nog eens te overwegen of je gekozen stijl wel de goede is. Dat wil je uiteraard vergelijken met anderen en dat is dan ook de reden dat Nederland voorstelde de openbare discussies het komend jaar in een andere vorm te gieten. Kleine praatgroepen formeren om nog veel dieper, internationaal, in te kunnen gaan op de aangeboden films.

EXTRA CATEGORIE

Wellicht zou het goed zijn eens te trachten een onderzoek te doen naar de mate van professionele betrokkenheid in de aangeboden films. Op sommige aftitelingen, ook bij de met goud bekroonde films, stonden zelfs meewerkende televisiestations e.d. vermeld. Overwogen zou kunnen worden om, net als b.v. in het Gouden Vlam Festival, een categorie semi-professionele filmers op te nemen. Niet uitsluiten dus, juist niet, deze films zijn immers vaak de krenten in de pap waar veel van te leren valt. Zoals het nu gaat, voldoet in ieder geval niet. Het is bekend dat soms de aftiteling wordt aangepast en de namen van medewerkers worden geschrapt. Om maar weer

Volgend jaar wordt UNICA 96 in het Theaterhotel in Almelo gehouden. Om u te verzekeren van een toegangsbewijs kunt u het best zo snel mogelijk contact opnemen met Arie de Jong, Van Weerden Poelmanstraat 223, 6417 EM Heerlen. Telefoon: 045-423417.

eens de voetballers erbij te halen: het lijkt mij voor Ajax ook niet zoveel verdoening te geven van Ursemse Boys 5 te winnen.

De technische dienst heeft uitstekend werk gedaan. De gebruikte Barcovideoprojector was bijzonder lichtsterk. Zo lichtsterk zelfs dat de meeste videofilms iets overbelicht werden. Beeld en geluid waren over het algemeen goed op elkaar afgestemd. Ook de Super 8- en 16mm-films werden goed geprojecteerd.

De 28 deelnemende 60 secondenfilms waren over het algemeen van zeer lage kwaliteit. Onze Te Laat van Ralf Granzier behoorden tot de 16 beste maar moest het toch afleggen tegen de Argentijnse inzending La Leccion de Economica. Uiteindelijke winnaar werd Im Letzen Moment van Frank Dietrich uit Duitsland. Omdat de Nederlandse inzending tot de eerste 16 behoorde, mogen wij volgend jaar met twee films deelnemen. Ook hier werd het "Hulde" weer gehoord.

VEEL JEUGD

Opvallend was de aanwezigheid van vele jeugdige filmmakers. Voor hen was een appartementencomplex beschikbaar. In een speciaal voor hen belegde bijeenkomst werden bruikbare suggesties voor de komende jaren aangedragen. Zo werd o.a. gevraagd een

speciale contactpersoon per land aan te stellen voor de jeugdige deelnemers en de financiële mogelijkheden uit te breiden om deel te nemen aan de UNICA.

Tijdens het congres kreeg het Nederlandse organisatiecomité gelegenheid om UNICA 96 in Almelo te promoten. In een speciaal daartoe meegebrachte rood-wit-blauwe promotiestand werden posters, brochures met inschrijfformulieren, promotiefilms en echte Hollandse kaas van De Kantenaar uitgereikt. De promotiefilm werd dinsdags en zaterdag vertoond en het resultaat was dat reeds 160 deelnemers zich aanmeldden. Aan het eind van de slotbijeenkomst in het stadhuis van Bourges overhandigde de heer Serge Lepeltier, burgemeester van Bourges, de UNICA-vlag aan de president van UNICA 96 in Nederland, Piet van Eerden. Deze beloofde dat het organisatiecomité haar uiterste best zal doen UNICA 95 te evenaren en speciaal veel aandacht te zullen besteden aan de ontwikkelingen op het gebied van de jeugd. Dit alles onder het motto: 'Geen woorden maar daden', het enige overbodige wat in Frankrijk gebeurde .... er werd wat veel gepraat.

DE WINNAARS

Een viertal films behaalden goud: Histoire Russe, van Bernard Aubouy uit Frankrijk; Papierrowe Slonce, van Aleksander Dembski uit Polen; Compagno Che Sei Nei Ceili, van Giuseppe Ferlito uit Italië; en Igrushki, van Ezequil Sarser en Alberto Waisman uit Argentinië. Vermeldenswaardig is uiteraard ook de bronzen medaille die Florent van Opstal uit België behaalde met zijn Super 8-film Mantis Religiosa.

Maar liefst 51 Nederlanders woonden het filmfeest in Frankrijk bij. Een opkomst om trots op te zijn. Zij kampeerden of hadden een hotel geboekt.

Piet van Eerden is een rasechte videofilmer, schrijft prijswinnende scenario's, is voorzitter van de NOVA en trouw bezoeker van videofilmfestivals. Voor VAH doet hij regelmatig verslag van vermeldenswaardige gebeurtenissen.

In *Le Tapis Magique* is op twee schermen van elk 700m² de geboorte en een vlucht (van Mexico naar New York) van een vlinder te zien.